

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCYI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

DZIENNIK CZĘSTOCHOWSKI

Polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki
Poświęcony sprawom miejscowym oraz

ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO **CENA 3 kop.**

CENA PRENUMERATY

na miesiąc wyci.	Rh. 6.—
Trzymiesiącznik	— 18.—
Wartalnik	— 18.—
Miesięcznik	— 50

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa Aleja II № 38, telefonu № 50, skrytka pocztowa № 21, adres telegraficzny „Dziennik-Częstochowa”.
Redakcja otwarta 1-10 w dni powszednie od godz. 5-jej do 7-jej wieczorem.
Administracja w dni powszednie do godz. 6-jej wieczorem, w niedziele i święta do godz. 11-jej rano.
Reklamy bez zastrzeżenia nie zwracają się.
Prenumeratę ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje księg. p.f. J. Nowicki i S-ka.

CENA OGŁOSZENIA:

Za jeden wiersz lub jego miejsce na 1-szej stronie 30 k., na IV-jej 10 k.
Reklamy i Nekrologja za wiersz 20 k.
Nadesłane za wiersz 50 kop.
Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz.

DENTYSTA
Adolf Gelbard
powrócił. 566—2-1

Dentysta 614—3-3
Marjan PUCHALSKI
Aleja № 26 róg Teatralnej, w domu Dr. Kasserhala nad Apteką W-go Długosza.

Stacja dla UCZNI
w najczystszej i najczystszej okolicy, z należytą opieką.
Wiadomości: Panorama obok parku. 669

Wzrost-Dentysta M. Grejniec
wzrost, plombowanie, wyłączenie zębów bez bólu. Zęby sztuczne bez podniebienia.
ul. S. J. 10, przy kościele, przy ul. S. J. 10.

Sosnowiec.
Księgarnia K. Rowińskiej
przy ulicy GŁÓWNEJ.
POLSCA:
Na sezon szkolny podręczniki do wszystkich szkół Zagłębia pomoce naukowe, przybory szkolne gatunki najlepsze ceny umiarkowane.
Pp. Nowozwierzanie, wydanie...

Kalendarzyk.

D. 31 Sierpnia.

Imiona chrześcijańskie: dziś Rajmunda, jutro Stefana Kr. W.
Imiona słowiańskie: dziś Świętosława, jutro Dziezysława.
Wschód słońca g. 4 m. 59, zachód g. 7 m. 04
Daty historyczne: 1927 Uroczyste otwarcie Instytutu ophthalmicznego w Warszawie. 1905. Bitwa pod Laojanem.

Polowanie wyższej szkoły w Polsce.

Ze wszystkich kwestji społecznych, domagających się u nas pilnego uregulowania, kwestja wyższego szkolnictwa należy do najbardziej palących. Na sprawę tę świeżo zwróciła uwagę „Strana”, rozważając ją ze stanowiska rosyjskiego, wolnego atoli od szowinizmu.
Zamierzający na wstępie, że kryzys szkolny w Królestwie Polskiem wikał się jeszcze bardziej wskutek bojkotowania rządowej szkoły rosyjskiej przez polskie żywioły narodowe, gazeta notuje fakt, że do d. 13 sierpnia w uniwersytecie warszawskim złożono wszystkiego 26 podań o przyjęcie. W tem samym położeniu znajdują się instytuty: politechniczny i weterynaryjny.

w stosunku do uniwersytetu warszawskiego żadnych szczególnych środków, któreby uczyniły z niego taki uznany ogólnie rozsądny nauki, jaki np. Niemcy zrobili z uniwersytetu strasburskiego, znajdującego się również wśród wrożej ludności.

„Ale warszawskie wyższe zakłady naukowe, — pisze „Strana” — bojkotują, jak się pokazuje, nie tylko sami Polacy. Do d. 13-go sierpnia do uniwersytetu wpłynęło wszystkiego jedno podanie od Rosjanina. Wobec tak oryginalnej i niejasnej sytuacji, ministerjum oświaty ma, zdaje się, obowiązek, wyjaśnić społeczeństwu rosyjskiemu, czy taki bojkot uniwersytetu i ze strony Rosjan jest wynikiem ogólnej dezorganizacji wyższej szkoły rosyjskiej, czy też należy go tłumaczyć jakimś specjalnym powodem charakteru czysto miejscowego. Trzeba przytem nadmienić, że obecnie, przed rozpoczęciem roku szkolnego, wyższe szkoły w Rosji wewnętrznej są zasypane prosbami o przyjęcie. Być może, że studenci rosyjscy omijają wyższe uczelnie warszawskie dla tego, że nie chcą mieszkać w Warszawie, przesyconej naelektryzowaną atmosferą polityczną, tembardziej, że seminarzyści, którzy dawniej spieszyli do Warszawy, aby skorzystać z przywileju łatwego dostania się do uniwersytetu, mają obecnie otwarte wrota do wszystkich uniwersytetów Rosji wewnętrznej.

Ministerjum oświaty — kończy „Strana” — powinno...

ponniki, figury, portrety, ołtarze, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzemiosła wchodzących do najwykwintniejszych pod względem artystycznego wykonania, ze wszystkich krajowych i zagranicznych krajów kamienia i drewna. Dekoracje domów od rejt modelowane i wszelkie roboty szkatułarskie. Zakład podejmuje roboty w miejscowościach najodleglejszych. Informacje, rysunki i kosztorysy na każde żądanie darmo. Ceny przystępne.

NOWINY.

Częstochowa.

Święto M. B. Częstochowskiej. Czytamy w „Kur. warsz.” z d. 29 gm.

„Lud warszawski, a głównie rzemieślnicy i robotnicy warsztatów i fabryk w pewnej liczbie wstrzymali się dziś od pracy i udali się do kościołów, aby uczestniczyć w święcie jasnogorskiem. To też kościoły warszawskie w większej liczbie niż zwykle w dniu powszednim były rankiem zapełnione. Wiele osób wyraziło przekonanie, iż na przyszłość dzień 29 sierpnia jako święto Matki Boskiej Częstochowskiej, od tylu wieków Orędowniczki narodu polskiego, będzie największym naszym świętem, obchodzonem uroczystie przez cały kraj, i że Ojciec św. przychylił się pod tym względem do życzenia wiernych.”

Wyjazd. Wczoraj opuścił nasze miasto J. E. ks. biskup Wnukowski, odprowadzony przez tłumy ludu i daczowiadstwo tutejsze na dworzec kolejowy. Odjeżdżającego biskupa serdecznie pożegnano.

Macierz szkolna. Wczoraj pod przewodnictwem inż. Gryzewskiego odbyło się posiedzenie osób, zaproszonych przeważnie ze swiata nauczycielskiego, celem naradzenia się nad sprawą utworzenia podkomitetów tutejszego Koła Macierzy szkolnej co do pomocy w nauczaniu początkowem dziatwy i zorganizowaniu kursów dla analfabetów. Prezes Koła p. Gryzewski zdał sprawę z dotychczasowej działalności i zamiarów zarządu. Dowiedzieliśmy się między innymi, że jest projekt urządzenia pięciu szkółek Macierzy w naszym mieście i całego szeregu ognisk nauczania analfabetów. Chcąc dostarczyć jaknajwiększej liczbie dziatwy swiatlo nauki, zarząd Koła w szkółkach postanowił wprowadzić po dwie zmiany uczniow, przed i popołudniowa, a nadto wszędzie, gdzie to będzie możliwe, nauczanie tych dzieci, dla których miejsce w szkółkach Macierzy zabraknie. To samo względem analfabetow. Po utworzeniu się podkomitetow pomocniczych, nastapia zapisy i egzaminy uczniow, a czem odpowiednie ogłoszenie niebawem zamieszczone będzie w naszym piśmie. Wczoraj do obu podkomitetow zapisalo się po kilkanaście osob, które dzis naradza się nad szczegolami swej dziatalnosci.

Z Towarzystwa higienicznego. W sobotę 1 września r. b. o godzinie 6 i pół wie-

sa, a więc większego na nie popytu, podróżowały.

Czas przeto najwyższy, aby strajk rzeźników został ukonieczony!

Z fabryk. Zarząd fabryki „Częstochowianka” uwzględnił petycję urzędników i postanowił utworzyć kasę przeczności, do której z wynagrodzenia urzędnika potrącane będzie 5 proc. i tyleż, co urzędnik, na jego rachunek wnieść będzie fabryka. Nadto podwyższono każdemu z urzędników wynagrodzenie o 10 rubli miesięcznie, biorąc pod uwagę te wynagrodzenia, które otrzymywali do 1 stycznia r. b. Podwyżka liszy się od sierpnia.

Rabunek. Na ulicy, idącej w pole obok magistratu, wczoraj po południu został zaczepiony przez trzech drabów urzędnik Banku Handlowego p. Stefan Maleszewski. Najpierw napastnicy zażądali jałmużny, a gdy spotkała ich odmowa, dobyli rewolwery i przykladować panu M. do głowy, dokonali rewizji. W ten sposób zrabowano mu 60 rubli.

Brak oświetlenia. Na t. zw. wałach kolejowych od dwóch tygodni nie pali się lampa elektryczna, niezbędnie tam potrzebna, ze względu na fatalną drogę. W ciemnościach ludzie potykają się i przewracają. Braku tego oświetlenia inaczej nie można nazwać, jak niedbalstwem ze strony odnośnych funkcjonarjuszow.

Zabójstwo. We wsi Staroza gm. Rększowice, pomiędzy dwoma mieszkańcami tutejszymi: Janem Gurniakiem i Piotrem Drożdżem wynikła kłótnia. Od słów przyszło do bójki, wreszcie Gurniak rzucił się z nożem na Drożdża i przeciął mu gardło. D. zmarł niebawem.

Pożar. We wsi Kocin gm. Mykanów, w zagrodzie Tomasza Pochwata spaliła się stodoła ze zbożem. Straty wynoszą przeszło 200 rubli, a stodoła nie była ubezpieczona.

Sosnowiec.

Narada kupców. Wczoraj odbyło się posiedzenie kupców w sprawie zamykania sklepów w dni powszednie i świąteczne.

Na posiedzeniu zgromadzili się liczni przedstawiciele kupiectwa tutejszego.

O godzinie 4 ej po południu zagaił posiedzenie adw. Michałowski: „a przewodniczącego wybrano p. Jana Rowińskiego, księgarza.

Na porządku obrad: a) uchwalenie godzin, w których mają być zamknięte sklepy; i b) obmyślenie sposobu, któryby zmusił wszy-

Zaprzeczenie.
PETERSBURG, 30 TAP. Pogłoski o projektowanym wprowadzeniu Królestwa do wojny, zamiast wojennego, stanu oblężenia—pozbawione są podstawy.

General-gubernator warszawski nie czynił starań pod tym względem.

Z różnych stron.

— Pod postacią telegrafisty. W piątek ubiegły w tramwaju, dążącym w Warszawę na stację kolei Nadwiślańskich poznało się dwóch jegomościów, jeden młody w ubraniu cywilnem, drugi w uniformie telegrafisty. W pogawędce, gdy pierwszy wyznał swemu towarzyszywi podróżny, że jedzie za Radom do rodziny, drugi odrzekł z zadowoleniem, iż będą jechać razem, gdyż i on dąży w tę samą stronę, a jako telegrafista kupować biletu nie potrzebuje, ofiarował nawet podróż darmo cywilnowski, na co tenże chętnie się zgodził. Wsiadłszy do wagonu klasy 2-jej, nieznajomi ulokowali się na siedzeniach dolnych, góra bowiem zajęta była przez pewnego pana z Radomia i przez obywatela m. Warszawy, dążącego do Buska. Gdy nadszedł konduktor sprawdzający bilety, telegrafista doń rzekł: „przecież naszemu bratu nie będziecie robili kawałów, a ten pan, co leży naprzeciwko, to mój krewniak, niech i on jedzie.” Odpowiedź ta zupełnie wystarczyła konduktorowi, poczem podróżni spokojnie zasnęli. Już pod Radomiem podróżni, śpiący na górze, przebudzeni zostali głośnym płaczem. Dobywali się z piersi naszego nieznajomego, który spostrzegł brak swego towarzysza i zapytał z nim kuferek z ubraniami i całą korespondencją sprawdzając niemałą radość, że w kufelku z kufelkiem znikł również powiunkami palący się satela z Warszawy.

— Napady pod Sosnowiem. W nocy ze środy na czwartek ubiegłego tygodnia, do majątku Gzowice przyjeżdżał z kufelkami brzojonych, którzy mieli maszynę do obrabiania przyprawionej wasy. Udał się do domu, w którym mieszkał, u którego gospodarza wczoraj poczem zażądali pieniędzy. Go, który nie dano, pobili i wieszali na drzewie.

Wieloletni...
Pensjonat...
665-3-3
a
ojcowski
648-11-7
ć
zapewnia
nie i tro
ść w cu
i w księ
588-6-6
odzieców i
gólnej,
iga, zapis
nie w kan
10 rano
lek lekcji
dników i
W. kerzy
owego.
uchówna.
PORT
lat 29,
Przerab
w ma
635-3-2
wieku
orki lub
kacji ni
kt

głow
piery
się, z
skow
ze m
kich
neral
upisó
ba, i
oder
znac
Z
nowi
robi z
nie u
tem o
wypow
względ
jaśni
mal z
kad i
spiesz
lata i
patów
dyczn
mają
nowski
go, se
nie
wytocz
ward
skiew
rewolw
stę na
wstani
niego
Rewlu
cia w
nych.
kwy o
aborat
przewo
roni,
ów za
nie do
stanow
lego
Mos

Rozkład jazdy.

Od strony Warszawy do Sosnowca.				Od strony Sosnowca do Warszawy.			
Nr	Pociągi	Przyjazd do Sosnowca	Wyjazd z Sosnowca	Nr	Pociągi	Przyjazd do Warszawy	Wyjazd z Warszawy
1	Kurjer	4:18	4:27	56	Osob.-tow.	12:09	12:24
19	Zwycząjny	6:34	6:44	20	Zwycząjny	1:59	2:02
35	Osob.-tow.	9:04	9:24	2	Kurjer	2:48	2:51
9	Pocztowy	11:37	11:47	40	Miejsc. zw.	—	5:25
15	Zwycząjny	2:37	2:45	16	Zwycząjny	9:44	9:52
17	—	5:43	5:53	6	Pospieszny	11:19	11:29
5	Pospieszny	7:19	7:27	10	Pocztowy	5:36	5:46
Tylko z Piotrkowa zw.				18	Zwycząjny	6:34	6:42
37	—	8:47	9:10	Tylko do Piotrk.			
39	Zwycząjny	12:—	Miejscowy w nocy	9,59	10	10,09	wieczorem

Z Częstochowy do Herbów.		Z Herbów do Częstochowy.	
0 g. 7,53 rano	9,08	0 g. 10,12 rano	1,06 po poł.
12,04 w połud.	3,35 po poł.	4,50	8,19 wieczór.
6,13 wieczór.			
Z Herbów pruskich do Katowic:		9,27 rano, 6,04 wieczór.	
Z Herbów pruskich do Wrocławia:		11,31 r., 2,02 popoł., 5,24 popoł.	

Dla Szkół Polskich

PODRĘCZNIKI SZKOLNE

w wielkim wyborze
POLECA:
Księgarnia i Skład Nut
p. f. J. Nowicki i S-ka.
Aleja II N 43.

Nowootworzony Gabinet Kosmetyki Hygienicznej w Warszawie
ulica Krucza № 46 m. 3. pierwsze piętro.

Usuwa się najnowszymi metodami, według przepisów lekarzy, specjalistów kosmetyki higienicznej, wszelkie wady piękności jak: zmarszczki, pieg, węgry, przyszcze, i czerwoność rąk i nosa, znaki po świeżo odbytej ospie, pucenie się rąk i nóg itp.

Usuwa się **RADYKALNIE** w krótkim czasie włosy z twarzy, rąk i ramion.

Tamże środki do pielęgnowania i upiększenia rąk i palców, rozwój biustu i pięknych kształtów ciała. Doskonale, wypróbowane środki na porost włosów, przeciwsiwiznie, lupieżowi i wypadaniu włosów. Porady udziela się także listownie.

Skład towarów bławatnych
Bernharda Lewina
w Częstochowie. II Aleja, Hotel Victoria.
Poleca w ogromnym wyborze:
Materiały mundurkowe, oraz fartuszki
czarne. 680—7-2

Zakładzie freblowskim
M. Zalcmanówny,

zajęcia rozpoczynają się 2 września, zapisy każdej chwili.

Siłód laubzegowy, pogadanki technologiczne i przyrodnicze, gimnastyka szwedzka.

Roboty, śpiewy i gry prowadzone najnowszą metodą.

II Aleja, dom W-go Gradstejn. a. m. 35. 673—3-2

Zakładzie naukowym żeńskim
Marji Hantower,

zapisy trwają codziennie od 10 do 1 po poł. i od 4 do 6 wieczór.

Lekcje zaczynają się 5 września. Klasy 3 i 4 będą otwarte w najkrótszym czasie.

Język wykładowy polski, program gimnazjalny.

Ulica Mikołajewska, dom W-go Sławety. I piętro. 674—3-2

Zaraz tanio do sprzedania w Sosnowcu

Meble

mało używane orzechowe, kryte zielonym pluszem, urządowej roboty, także tremo z blatem marmurowym, szafa rozbierana orzechowa, stół jadalny duży, składany, nogi dębowe bilardowe, dywan strzyżony zupełnie nowy. Wiadomość w księg. „Wiedza”. Sosnowiec ul. Główna. 668

ZARZĄD Fabryki Gilz

Wł. Czerwińskiego, dawniej „Borkiewicz” w Warszawie, podaje do wiadomości Szan. klientów, iż z dniem 28 sierpnia r. b., przenosi swój Skład Gilz w Częstochowie z ulicy św. Stanisława № 5, na ulicę Ogrodową № 58. Rozwinął swoją działalność, skład jak dotąd zaopatrzony będzie w towar wyłącznie doborowy, nagrodzony najwyższymi nagrodami „Grand-prix” na międzynarodowych wystawach w Wiedniu, Paryżu i Londynie. Na pudełkach marka **Cyklisty**. Wewnątrz prezenty. 681—3-1

Były uczeń 8-jej klasy gimn. poszukuje korepetycji lub innego zajęcia. Wiadomość w księgarni „Nowicki i Sp.”

Zaginął paszport

wydany przez magistrat m. Częstochowy, na imię Marjanny Rutkowskiej, lat 35. Złożyć w magistracie. 680—2-1

Buchalter-Korespondent

rutynowany ma godziny wolne. Łaskawe zgłoszenia: Sosnowiec, poste restante „365”. 682—3-1

W Szkole 2-klasowej

prywatnej F. Żarskiej w Sielcu, Konstantynów dom p. R-tszajna, zapis uczenie rozpoczął się 26-go sierpnia. Początek lekcji: dnia 4 września. Przy szkole pensjonat dla dziewcząt. Zapewnia się troskliwą opieką. Ceny przystępne. 665—3-3

Do wynajęcia

przy ul. Nowej № 46 Dwa pokoje, kuchnia, stajnia, góra na siano, drwalnia i piwniczka za 80 rubli rocznie. Suteryna za 24 ruble rocznie. 663—14-4

Stancja

dla uczni z gwarancją ojcowskiej opieki. Ul. Nowa 46. 648—11-8

Na Pensji Żeńskiej 6-cio klas. z klasą wstępną i pensjonatem

Kazimiery Garbalskiej

w Częstochowie, zapis uczenie codziennie od godz. 10 do 1-jej popoł. Początek lekcji 10 września r. b. 642—4-4

Pokój umeblowany

z usługą do wynajęcia. Zgłaszać się do kantoru „Nadzieжда”, Mikołajewska № 13. 660—3-3

Do sprzedania

Powóz na gumach.
Bugara, Warszawska № 88.

Stancja dla uczni

szkół polskich niższych klas. Wiadomość w Redakcji. 683—1-1

Prenumeratę i ogłoszenia do „Dziennika Częstochowskiego”

przyjmują w Sosnowcu: Księgarnia p. K. BOWIŃSKIEJ i Księgarnia p. f. „WIEDZA”; w Pogoni: Księgarnia p. M. BARTNIK; w Sielcu: Księgarnia p. W. SMYCZYŃSKIEGO; w Będzinie: p. ZMIGROD; w Dąbrowie: Księgarnia p. K. KOSTRZEMSKIEGO; w Zawierciu: Księgarnia p. LUBCKE; w Noworadomsku: Księgarnia p. f. „JANINA” i Księgarnia p. T. KALKI; w Warszawie: Biuro ogłoszeń UNGRA, oraz wszystkie inne księgarnie, biura dzienników i ogłoszeń.

Ogłoszenia przyjmują oprócz firm powyższych:

w Krakowie: pp. HOPCAS i SALOMONOWA (plac Maryacki); w Lwowie: Biuro St. SOKOŁOWSKIEGO (pasaż Hausmana); w Paryżu: Biuro dzienników RACZKOWSKIEGO (cité de Trévise 14); w Berlinie: RUDOLF MOSSE i L. i E. METZL & Co. (Fasanenstr. 72/73); w Petersburgu: L. i E. METZL & Co (Morskaja 11); w Moskwie: L. i E. METZL & Co. (Miasnickaja d. Sytowa); w Now-Yorku, w Bostonie, w Buffalo firma L. i E. METZL & Co.; w Warszawie: Biuro dzienników UNGRA i L. i E. METZL & Co. (Krakowskie-Przedmieście).

AGENTURA SPECYJALNA na Szlak Pruski w Księgarni p. M. RZEZNIČKA w LUBLIŃCU o/s.